

De kerk onder de loep

De anatomische les

Kerkelijke reorganisaties in Amersfoort en Emmen:
een kijkoperatie

14 november 2014

Protestants Landelijk Dienstencentrum Utrecht

Organisatie: Vereniging Beraad Grote Steden in de
Protestantse Kerk in Nederland (BGS)

DE KERK ONDER DE LOEP

DE ANATOMISCHE LES

Kerkelijke reorganisaties in Amersfoort en Emmen: een kijkoperatie.

De kerk verandert, in hoog tempo. Haar plaats en rol in de samenleving verandert. De kerk krimpt ook, in even hoog tempo. Aantallen leden en gelden lopen terug. In de steden zetten beide processen het eerst in en zetten daar nu ook harder door. Het mes wordt in de uitgaven gezet: kerkgebouwen sluiten, de personeelsformatie wordt afgeslankt. Koopman en dominee zetten de tering naar de nering. De kaasschaaf is al lang geen optie meer, er moeten ingrijpende keuzes worden gemaakt. Zo ingrijpend dat de grondstructuren van de gemeente niet gespaard blijven en de kerk van gestalte verandert.

Is de kerk bij de les? En welke gestalte kiest de kerk zich dan voor de komende tijd? Hoe komen de ingrijpende keuzes eigenlijk tot stand? Welke plannen liggen eraan ten grondslag? Hoe wordt voorkomen dat de sanering als sterfhuisconstructie uitpakt? Welke toekomstvisie op de kerk en op haar rol in de samenleving gaat erachter schuil? En hoe zet je daar met al die krimp ook werkelijk op in? Hoe creëren kerken draagvlak voor al die pijnlijke maatregelen?

Als we de kerk onder de loep willen nemen, staan deze en andere vragen centraal tijdens de *Anatomische Les* van het Beraad Grote Steden op vrijdag 14 november 2014. Zie het als een kijkoperatie. Op de operatietafel liggen de reorganisatieplannen van protestantse gemeenten uit Emmen en Amersfoort. Omdat de gemaakte keuzes in deze steden sterk verschillen, zal ontleding en vergelijking ervan ook voor kerken in andere steden leerzaam zijn.

Emmen en Amersfoort zullen beide het verhaal van de eigen reorganisatie presenteren. De openbare ontleding zal door een drietal chirurgijns met uiteenlopende expertise ter hand worden genomen; zij zullen zich daarbij als opbouwende experts opstellen. Vervolgens zal ook het publiek in gesprek kunnen gaan, zowel met de experts als ook met de betrokken kerkbesturen. Wees bij de les!

We zien u graag op 14 november,
Namens het bestuur,
Derk Stegeman (voorzitter)

Programma vrijdag 14 november 2014

- 10.00 – 10.30** Ontvangst, koffie/thee
- 10.30 – 10.40** Opening door Derk Stegeman, voorzitter Vereniging Beraad Grote Steden in de Protestantse Kerk in Nederland, adjunct-directeur STEK, voor stad en kerk, Den Haag.
- 10.45 – 11.00** Presentatie door Harm Dane (voorzitter AK) en Rikus Schoemakers, (voorzitter CvK) van de situatie in de Protestantse Gemeente Amersfoort.
- 11.00 – 12.30** Bart van Noord, Charlotte Venema en Jan van Diepen reageren ieder vanuit hun expertise op het reorganisatieplan. Daarna gezamenlijk gesprek onder leiding van Barend van der Meulen
- 12.30 – 13.30** Lunchpauze, de lunch wordt u aangeboden door de Vereniging.
- 13.30 – 13.45** Presentatie door Peter van der Gaag (oud voorzitter AK en nu contactpersoon namens de Protestantse Gemeente Emmen) van de situatie in kerkelijk Emmen.
- 13.45 – 15.15** Bart van Noord en Charlotte Venema en Jan van Diepen reageren ieder vanuit hun expertise op het reorganisatieplan. Daarna gezamenlijk gesprek onder leiding van Barend van der Meulen.
- 15.15 – 15.30** Conclusies trekken voor alle steden en afsluiting.
- 15.30 – 16.00** Aansluitend koffie en thee

www.verenigingberaadgrotedsteden.nl

Charlotte Venema (1965) is coach en trainer. Met haar eigen bedrijf, Adigo Consulting, werkt ze voor de publieke sector en voor profit-organisaties (zie: www.adigoconsulting.nl). In de periode 2011 - 2014 is zij voorzitter geweest van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Amsterdam.

Jan van Diepen is theoloog en adviseur op het terrein van kerk in verandering, begeleidt vrijwilligersorganisaties op strategische en praktisch niveau en heeft veel ervaring opgedaan in kerkelijke samenwerkingsprocessen met zowel bestuurders als professionals.

Bart van Noord werkt als teamleider gemeenteadvisering en was tot voor kort projectleider Samenwerking Gemeenten (SAGE) voor de Protestantse Kerk. Voor hem vormen samenwerkende gemeenten vooral een eigenzinnig netwerk waarin kracht en kansen worden gedeeld, in plaats van schaarste en tekort.

Dagvoorzitter: Barend van der Meulen woont in Enschede, werkt in Den Haag – doet als senior-onderzoeker bij het Rathenau Instituut onderzoek naar de dynamiek van wetenschap en wetenschapsbeleid en naar instrumenten voor wetenschapsbeleid – grote bestuurlijke ervaring, o.m. als voorzitter van de Algemene Kerkenraad in Enschede

Waar: Protestants Landelijk Dienstencentrum, Joseph Haydnlaan 2-A Utrecht

Wanneer: vrijdag 14 november 2014

Hoe laat: u bent welkom vanaf 10 uur, de conferentie is van 10.30-15.30 uur

Vervoer: bus 25 (richting Cartesiusweg) *Jaarbeurszijde platform E1*, uitstappen halte Den Hommel. Vanaf station Utrecht CS tien minuten met de bus. Of met de auto; er is voldoende (gratis) parkeergelegenheid voor het Dienstencentrum.

Opgave: stuur een e-mail naar: bgs@kerkelijkbureau.nl. Deelname is gratis voor drie mensen uit steden die lid zijn van de Vereniging Beraad Grote Steden in de Protestantse Kerk in Nederland, anderen betalen 15 euro contant ter plekke. Er is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.